

Bielsko-Biała, 9 marca 2025 r.

DYREKTOR
INTERDYSCYPLINARNEJ SZKOŁY DOKTORSKIEJ
UNIwersYTETU BIELSKO-BIALSKIEGO

**Propozycja tematu badawczego realizowanego
w ISD UBB**

Pracownik naukowo-badawczy/Zespół badawczy:

- Imię i nazwisko JOLANTA SZARLEJ

Tytuł i zakres tematu badawczego:

Epistolografia Louise-Thérèse de Montaignac de Chauvance

Celem projektu jest ocalenie od zapomnienia spuścizny epistolograficznej Ludwiki Teresy de Montaignac de Chauvance oraz prac jej poświęconych, a pośrednio także jej duchowego i życiowego dorobku. Życie francuskiej arystokratki można postrzegać jako wzór walki o ład w świecie porewolucyjnego chaosu, konfliktów, moralnego zagubienia i wyobcowania w świecie o nadwątlonych fundamentach moralnych. Jej twórczość i działalność społeczna, w sposób wyraźny wykraczająca poza model aktywności kobiety w XIX wieku, mogą stanowić inspirację dla współczesnych kobiet poszukujących własnej tożsamości i misji. Za na wskroś nowoczesny i wykraczający poza wiek XIX bez wątpienia należy uznać sposób przeżywania cierpienia uwarunkowanego ciężką chorobą i kalectwem Ludwiki Teresy.

Spuścizna epistolograficzna założycielki Zgromadzenia Oblatek Serca Jezusa (zatwierdzonego przez papieża Leona XIII 4 października 1881 roku) obejmuje około 2000 rękopiśmiennych jednostek tekstowych napisanych po francusku. Stanowiły one część dokumentacji w procesie beatyfikacyjnym zakończonym wyniesieniem Ludwiki Teresy de Montaignac na ołtarze 4 listopada 1990 r. przez papieża Jana Pawła II. Obecnie są one wykorzystywane wyłącznie w formacji zakonnej, nie są dostępne szerszym kręgom odbiorców ani we Francji, ani w Polsce. Cały rękopiśmienny zbiór znajduje się w archiwum Domu Macierzystego Zgromadzenia Oblatek Serca Jezusa w Montluçon we francuskiej Owernii. Listy Ludwiki Teresy wykorzystane zostały (w bardzo ograniczonym stopniu) w pracach o życiu i działalności Ludwiki Teresy de Montaignac:

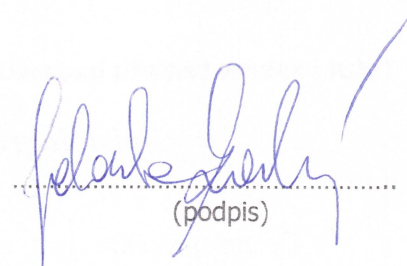
- Jeanne Pauline de la Bruyère, *Louise-Thérèse de Montaignac de Chauvançe. Souvenirs* (Montluçon-Bruxelles 1931) [polski przekład – Milady Pollak, *Ludwika Teresa de Monaignac de Chauvançe. Wspomnienia* (ineditum!!!)],
- Philippe Ferlay, *La force de la foi. Itinéraire spirituel de Louise-Thérèse de Montaignac* (Paris 1990) [polski przekład – Siostr Oblatek Serca Jezusa, *Moc wiary. Droga duchowa Ludwiki Teresy de Montaignac* (Lublin 1990)].

Przykładowe kierunki interpretacji:

1. Językowy obraz świata wartości Ludwiki Teresy de Monaignac de Chauvançe w świetle jej listów.
2. Jeanne Pauline de la Bruyère, *Louise-Thérèse de Montaignac de Chauvançe. Souvenirs* – Milada Pollak, *Ludwika Teresa de Monaignac de Chauvançe. Wspomnienia*¹ – biografia duchowa Ludwiki Teresy de Monaignac – cechy językowe przekładu.
3. Biblijne konteksty epistolografii Louise-Thérèse de Montaignac de Chauvançe.
4. Louise-Thérèse de Montaignac de Chauvançe – Jeanne Pauline de la Bruyère – Milada Pollak – od wielkości ziemskiej do wzniosłości duchowej: trzy kobiety – trzy powołania – trzy style.

Proponowany tematy prac badawczych w dyscyplinie²:

językoznawstwo

(podpis)

Szczegółowy opis projektu badawczego (maksymalnie 4 strony):

1. Doświadczenie naukowe promotora (uczestnictwo w zespole badawczym, publikacje, udział w projektach, itp.):

Doktor habilitowana nauk humanistycznych (językoznawstwo), profesor w Katedrze Polonistyki na Wydziale Humanistyczno-Społecznym UBB. Ukończyła studia magisterskie i doktoranckie na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (magisterium 1992 r., doktorat 1999 r.). Dwukrotnie zdobyła wyróżnienia Fundacji Primus inter Pares (srebrna odznaka – 1989 r., złota odznaka – 1990 r.). W 1991 r. otrzymała stypendium Rządu Francuskiego. Jest członkiem Komitetu Redakcyjnego czasopism naukowych „Świat i Słowo” oraz „Media i Społeczeństwo”, a także wieloletnim członkiem Koła Współpracowników Zespołu Języka Religijnego Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN, Komisji Języka Religijnego przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów, Komisji Językoznawstwa PAN, Komisji Historycznoliterackiej PAN, Towarzystwa Teologicznego w Krakowie (oddział w Bielsku-Białej).

Prowadzi badania nad językiem sacrum, zwłaszcza nad właściwościami języka i struktury tekstów biblijnych, nie wyłączając struktury semantycznej tekstu oryginalnego. Zajmuje się językoznawstwem kulturowym i socjolingwistyką, metodologią, lingwistyką tekstu (w tym problemem kohezji i koherencji tekstu), semantyką kognitywną, a zwłaszcza problemami konceptualizacji doznań zmysłowych oraz pojęć religijnych w różnych językach, a także dyskursem religijnym. Bliskie są jej także filozofia języka, hermeneutyka i retoryka biblijna oraz studia antropologiczne. Autorka kilkudziesięciu artykułów poświęconych tej problematyce, a także książek *Epifanie biblijne* oraz *Językowy obraz człowieka w profetycznych księgach Starego Testamentu*, redaktorka pięciu monografii zbiorowych.

¹ Polski przekład pracy Jeanne Pauline de la Bruyère, *Louise-Thérèse de Montaignac de Chauvançe. Souvenirs*, Montluçon-Bruxelles 1931.

² Zaznaczyć właściwe.

2. Informacje o zapleczu badawczym do realizacji projektu:

Kompetencje kadry naukowej, zasoby biblioteki i doświadczenie badawcze jednostek Wydziału Humanistyczno-Społecznego w pełni gwarantują realizację proponowanego projektu, także w odniesieniu do oryginalnej wersji tekstu *Biblii*.

3. Możliwości mobilności międzynarodowej dla doktoranta:

Wydział Humanistyczno-Społeczny szczyci się bogatym doświadczeniem we współpracy międzynarodowej z wieloma ośrodkami akademickimi Unii Europejskiej. Dowodzą tego liczne podpisane umowy o współpracy oraz faktycznie realizowana wymiana zarówno pracowników, jak i studentów, także polonistów.

4. Możliwości zatrudnienia doktoranta w grantach badawczych lub zleceniach dla przemysłu, realizacji tematu w zespołach badawczych:

Istnieje możliwość aplikacji o granty badawcze na potrzeby proponowanych badań.

5. Możliwości prowadzenia badań w ramach międzynarodowych zespołów naukowo-badawczych:

Przynależność promotora do Koła Współpracowników Zespołu Języka Religijnego Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN oraz Komisji Języka Religijnego przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów daje szansę monitorowania badań nad szeroko pojmowanym *sacrum* w kulturze prowadzonych w Polsce oraz innych krajach europejskich.

6. Wymagania jakich oczekuje od kandydata osoba/zespół zgłaszający temat badawczy:

Realizacja zaproponowanego projektu wymaga, poza kompetencjami filologicznymi i predyspozycjami do pracy naukowej, biegłej znajomości literackiego języka francuskiego.

7. Tematy innych prac doktorskich, w których wnioskujący jest aktualnie promotorem lub opiekunem pracy:

(podpis)